

A 1590/medborger

Behandlas i:
Medborgar- och
konsumentutskottet

Bilaga/or:
Medlemsförslag

J.nr. 13-00234-10

Medborgar- och konsumentutskottets betänkande över

Medlemsförslag om att förstärka barnrättsperspektivet i det nordiska samarbetet

1. Udvalgets forslag

Medborgar- och konsumentutskottet föreslår att

Nordisk Råd rekommenderer Nordisk Ministerråd,

at børnerettighedsperspektivet integreres systematisk i ministerrådets virksomhed, på justits- og menneskerettighedsområderne

at igangsætte et permanent nordisk samarbejde om netkriminalitet på områder som f.eks. overgrebsbilleder og *grooming* på internettet overfor børn

2. Baggrund

I 2014 fylder FN's Børnekonvention 25 år, et jubilæum der fejres den 20. november 2014. Der er også mange fremskridt som kan fejres. I de seneste 25 år er børns rettigheder som medborgere blevet styrket i de nordiske lande gennem inddragelse i den demokratiske proces.

Ifølge de fleste curriculums inden for undervisning i de nordiske lande, skal skoler og lærere undervise i demokrati, medborgerskab og børns rettigheder. Skoleelever inviteres ind i parlamenterne og der afholdes børneparlamerter, hvor udvalgte skoleklasser kan agere som var de folkevalgte politikere.

NGO'er på børnerettighedsområdet er blevet udviklet i denne periode og nye er kommet til. Hjemmesider om børns rettigheder, børnetelefoner og børnegrupper er virkemidler, der er udviklet for at hjælpe børn, som står i en vanskelig familie- og livssituation. De nordiske lande har styrket børns rettigheder ved at alle har udnævnt en børneombudsmand og ved, at landene er i en konstant dialog med UNICEF omkring muligheder for forbedringer. Der er imidlertid fortsat mange forhold som gør, at børn er stillet svagere end voksne.

3. Udvalgets synspunkter

Medborger- og Forbrugerudvalget er positiv overfor den indsats, der ydes for at inddrage børn og unge som ligeværdige medborgere i samfundet. Ud fra en medborgersynsvinkel er der fortsat meget mere, der kan gøres for at sikre børns og unges position i de nordiske samfund.

De nordiske lande er blandt dem, som er kommet længst med at inddrage børn og unge i samfundet, hvilket er med til at inspirere og påvirke det internationale samfund. De internationale undersøgelser som f.eks. UNICEF udarbejder, viser ofte, at børn i Norden har nogle af de bedste vilkår i verden.

En høj international placering er ikke noget der kommer af sig selv. Senest har UNICEFs børneforskningscenter offentliggjort rapporten "*Report Card 11 – Child well-being in rich countries. A comparative overview*" med sammenlignelige data fra 2009/2010. Ud af 29 industrialiserede lande målt på børns trivsel og vilkår ligger Finland, Island, Norge og Sverige i top fem, mens Danmark får en samlet 11. plads. Det viser, hvor vigtigt det er, at alle de nordiske lande kontinuerligt arbejder med at forbedre børns vilkår og lærer af hinandens erfaringer.

Et systematisk arbejde med børns rettigheder

For at arbejdet med forbedringer af børns vilkår i Norden kan ske på en systematisk måde, er det vigtigt at tage udgangspunkt i fælles målepunkter som f.eks. UNICEF gør. Behovet for, at de nordiske lande udarbejder indikatorer for børns velfærd er der allerede redegjort for i rekommandation 19/2008/velfærd: *Når krenkede barn blir syke voksne*.

En systematisk opfølgning på børns vilkår i Norden er et afgørende fundament for, at landene kan lære af hinanden og Nordisk Ministerråd kan udvikle børn og unge-området. En udvikling og anvendelse af fælles indikatorer vil give resultater som viser, hvor i ministerrådet, der er behov for at arbejde med børnerettighedsperspektivet.

Det svenske formandskab i Nordisk Ministerråd 2013 har i arbejdet med børn og unge gennemført et seminar den 11. –12. september omkring FN's børnerettighedskonventionen og komitéens rekommandationer til de nordiske lande. Barn- og ældreminister Maria Larsson udtalte efter mødet, at hun vil starte et nordisk program og øge samarbejdet i Norden omkring børnerettighedsspørgsmål. Dette ser Medborger- og Forbrugerudvalget frem til, og finder, at det vil kunne bidrage til udviklingen af nordiske indikatorer for børns velfærd.

Overgreb på børn og unge

Børn og unge under 18 år adskiller sig fra andre medborgere ved ikke at have de samme rettigheder som voksne. Denne gruppe medborgere er samtidigt meget afhængige af den beskyttelse og støtte, som deres familie og samfundet kan give dem. Selvom de nordiske lande er kommet langt med at sikre gode rammer, er der fortsat mange udsatte børn, noget blandt andet de mange henvendelser til børnetelefonerne viser.

Internettet er i dag så udbredt, at næsten alle børn i Norden har adgang og børnene bruger det i en stor udstrækning til sociale formål. Når børnene er på internettet er der ingen rammer for, hvem de møder og har kontakt med. Det giver voksne mulighed for at krænke de ubeskyttede børn, der kan presses eller lokkes til f.eks. seksuelle handlinger de normalt ikke vil gøre.

Nordiska rådet

A 1590/medborger

Behandlas i:
Medborgar- och konsumentutskottet

Bilaga/or:
Medlemsförslag

J.nr. 13-00234-10

Politiet i de nordiske lande har begrænset muligheden for at internetbrugere kan åbne hjemmesider med overgrebsbilleder. Denne begrænsning har imidlertid fået nogle voksne til at skabe kontakt til børn for at opbygge et tillidsforhold, så de kan få børnene til selv at medvirke og publicere krænkende billeder.

Nordiska rådet

A 1590/medborger

Norge indførte i 2007 lovbestemmelser i mod denne type af krænkelser inspireret af Britiske regler imod det såkaldte *grooming*. *Grooming* betyder, at bygge et tillidsforhold op med et barn, typisk via chatkanaler på internettet, med tanke på senere at begå overgreb mod barnet.

Behandlas i:
Medborger- och
konsumentutskottet

Med denne lov kan en person stoppes før der sker en kriminel handling så planlagte overgreb forhindres. Erfaringerne fra Norge viser, at loven har givet politiet bedre muligheder for at efterforske sager om *grooming* og at den er blevet anvendt til domsafsigelse.

Bilaga/or:
Medlemsförslag

J.nr. 13-00234-10

Lovgivning i mod *grooming* har flere gange været drøftet blandt de nordiske justitsministre. Det er vigtigt, at Nordisk Ministerråd følger netkriminaliteten tæt, idet udviklingen går hurtigt og der konstant opstår nye overgrebsmuligheder på børn, som ikke begrænses af den nuværende lovgivning. Derfor er det vigtigt med en permanent overvågning.

4. Konklusion

På baggrund af ovenstående foreslår Medborger- og Forbrugerudvalget at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at børnerettighedspektivet integreres systematisk i ministerrådets virksomhed, på justits- og menneskerettighedsområderne

at igangsætte et permanent nordisk samarbejde om netkriminalitet på områder som f.eks. overgrebsbilleder og *grooming* på internettet overfor børn

København den 22. januar 2013

Annicka Engblom (M), formand
Elín Hirst (Sj.)
Jan Lindholm (MP)
Knut Storberget (A)
Maria Stenberg (S)

Morten Wold (FrP)
Satu Haapanen (gröna),
næstformand
Suna Kymäläinen (sd)

Medlemsförslag om att förstärka barnrättsperspektivet i det nordiska samarbetet

Jämfört med andra länder är de nordiska länderna föregångare när det gäller förverkligande av barns rättigheter. Samtliga nordiska länder har prioriterat och genomfört på olika sätt FN:s barnkonvention, och det finns i alla våra länder en barnombudsman vars uppgift är att se till att barnkonventionen tillämpas på alla förvaltningsnivåer och i hela landet.

Den 11-12 september arrangerar Sverige, som ordförande för Nordiska ministerrådet 2013, ett seminarium som fokuserar på FN:s barnkonvention samt FN:s barnrättskommittés rekommendationer till de nordiska länderna. Syftet är att lyfta fram gemensamma utmaningar i arbetet med att stärka barns rättigheter.

Mittengruppen anser att barns rättigheter borde få en mer central ställning inom det nordiska samarbetet, trots att – eller kanske just på grund av att – de nordiska länderna är föregångare på detta område. Mittengruppen välkomnar därför det svenska ordförandeskapets initiativ och föreslår att barnperspektivet i framtiden får ett mycket bredare och tvärssektoriellt genomslag i Nordiska ministerrådets arbete.

Det finns fortfarande mycket att göra när det gäller att förstärka barns rättigheter, också inom Norden. Genom att införa barnperspektivet i det nordiska samarbetet får de nordiska länderna bättre möjligheter att påverka barns välfärd europeiskt och globalt. Till exempel föräldrars rätt att aga sina barn – någonting som i de nordiska länderna sedan länge har avskaffats – finns fortfarande i vissa EU-länder.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Mittengruppen att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet,

att integrere barnrättighetsperspektivet i all verksamhet i minister-
rådet

att verka för att barnkonsekvensbedömning införs i det nationella
beslutsfattandet på alla nivåer

att godkänna tvärssektoriella nordiska riktlinjer för förverkligande
av barns rättigheter

att utarbeta nordiska indikatorer för barns välfärd

Nordiska rådet

A 1590/medborger

Behandlas i:
Medborgar- och
konsumentutskottet

Bilaga/or:
Medlemsförslag

J.nr. 13-00234-10

Reykjavik den 15 augusti 2013

Anders Andersson (KD)

Anders Eriksson (ÅF)

Arto Pirttilahti (cent)

Bertel Haarder (V)

Christina Gestrin (sv)

Eeva-Maria Maijala (cent)

Helgi Abrahamsen (sb)

Höskuldur Þórhallsson (F)

Jan Lindholm (MP)

Johanna María Sigmundsdóttir (F)

Karen Ellemann (V)

Robert Marshall (BF)

Thomas Danielsen (V)

Ása Torstensson (C)